

Presentació

Presentation

Després de nou anys de publicació ininterrompuda dels *Estudis de Literatura Oral Popular*, presentem el desè número de la revista que recull, precisament, deu estudis de temàtica i procediments d'anàlisi diferents que tenen en compte la cançó, la llegenda, la figura de la dona, la narració professional, la folklorista Palmira Jaquetti i el conreu del folklore.

Enceta el número Jaume Ayats i Abeyà, de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb un estudi sobre els mapes cantats, és a dir, cançons construïdes narrativament que expliquen un espai geogràfic concret (un país, una vall o un trajecte). Ayats presenta exemples d'aquests mapes i els estructura segons tres procediments diferents. Martine Berthelot Puig-Moreno, des de la Universitat de Perpinyà, també dedica el seu estudi a la cançó, en aquest cas des d'una mirada històrica. L'autora exami-

After nine years of uninterrupted publication, we present the tenth issue of the journal *Estudis de Literatura Oral Popular*, which, fittingly, includes ten studies on different topics and with different analytical procedures that take into account songs, legends, women, professional storytelling, the folklorist Palmira Jaquetti and the cultivation of folklore.

Jaume Ayats i Abeyà, from the Universitat Autònoma de Barcelona, kicks off the issue with a study of sung maps, that is, narratively constructed songs that explain a specific geographical area (a country, a valley or a journey). Ayats presents examples of these maps and structures them according to three different procedures. Martine Berthelot Puig-Moreno, from the University of Perpignan, also dedicates her study to song, in this case from a historical point of view as she examines and

na i classifica la col·lecta de cançons rosselloneses que el lingüista Pierre Fouché i el seu germà Marcel van enviar a finals d'estiu de 1930 a la secretaria de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya.

Jaume Camps Girona, de la Universitat Rovira i Virgili, analitza el relat de l'home de la lluna, present al catàleg d'Aarne, Thompson i Uther de tipus rondallístics amb el número 751E* (*Man in the Moon*), des d'una perspectiva política. Camps pren la suposada aparició de la cara del rei Muhàmmad V del Marroc a la lluna als anys cinquanta del segle XX i la relaciona amb el context social, polític i cultural d'aquella època i amb l'ús deliberadament ideològic d'aquest fet, amb la consolidació de la figura del monarca com a líder anticolonialista. Marianthi Kaplanoglou, de la National and Kapodistrian University of Athens, se centra en un gènere tan interessant com problemàtic, des del punt de vista de la seva classificació, com és la llegenda. L'autora pren un corpus específic de relats, procedents de catàlegs impresos i del seu propi treball de camp, per analitzar-lo des del punt de vista comunicatiu i de la seva transmissió.

La figura de les dones bertsolaris i el seu empoderament és el tema de l'article elaborat conjuntament per Gema Lasarte Leonet, María Teresa Vizcarra Morales, Andrea Perales-Fernández-de-Gamboa i Ana Isabel Ugalde Gorostiza, de l'Euskal Herriko Unibertsitatea. Les autores mostren el canvi produït en el segle XXI amb la major presència de les dones en el bertsolarisme en el marc de la creació d'entitats i escoles i el moviment feminista.

Tània Muñoz Marzà, de la Universitat Rovira i Virgili, proposa una anàlisi des de l'etnopoètica de la narració oral professional. L'autora estudia la relació entre aquest ofici artístic i el folklore entès des d'una perspectiva contextual, com a comunicació artística pro-

classifies the collection of Roussillon songs that the linguist Pierre Fouché and his brother Marcel sent at the end of the summer of 1930 to the secretariat of the Obra del Cançoner Popular de Catalunya.

Jaume Camps Girona, from the Universitat Rovira i Virgili, analyses from a political perspective the story of the man in the moon, which is listed in the Aarne-Thompson-Uther Index of folktale types under the number 751E* (*Man in the Moon*). Camps takes the supposed appearance of the face of King Muhammad V of Morocco on the moon in the 1950s and relates it to the social, political and cultural context of that time and the deliberately ideological use of the event to consolidate the figure of the king as an anti-colonial leader. Marianthi Kaplanoglou, of the National and Kapodistrian University of Athens, focuses on legend as a genre as interesting as it is problematic with regard to its classification. The author takes a specific corpus of stories from printed catalogues and from her own fieldwork and analyses them in terms of their communicative qualities and their transmission.

The rise and empowerment of female bertsolaris their empowerment is the subject of the article prepared jointly by Gema Lasarte Leonet, María Teresa Vizcarra Morales, Andrea Perales-Fernández-de-Gamboa and Ana Isabel Ugalde Gorostiza, from the University of the Basque Country. The authors show the changes that took place in the 21st century as the number of women taking part in bertsolaritza increased due to the feminist movement and the creation of new bertsolaritza organizations and schools.

Tània Muñoz Marzà, from the Universitat Rovira i Virgili, offers an ethnoepic analysis of professional oral narration. The author studies the relationship between this artistic profession and folklore understood

duïda en petit grup. Muñoz examina també el repertori dels narradors orals professionals en funció del sistema de gèneres i de la relació que s'estableix entre l'artista i el públic.

Amb motiu dels 125 anys del naixement de Palmira Jaquetti Isant (1895-1963), s'ha celebrat, de març de 2020 a maig de 2021, l'Any Palmira Jaquetti. Aquest número de la revista es vol fer ressò d'aquest fet amb la inclusió de tres articles que estudien diversos vessants de la producció d'aquesta folklorista, poetessa, compositora i docent. Esther Navarro Justicia, membre de la Comissió Científica de l'Any Palmira Jaquetti, estudia la relació de l'autora amb l'Agrupació Excursionista Júpiter per veure el paper que l'excursionisme va tenir en la seva vida i en aquella època. Carme Oriol Carazo, de la Universitat Rovira i Virgili, i comissària de l'Any Palmira Jaquetti, se suma a aquesta celebració amb un estudi sobre la recol·lecció de cançons que la folklorista va fer als anys vint del segle XX a la Vall d'Aran. L'estudi d'Oriol inclou la transcripció en occità d'onze d'aquestes cançons inèdites. Salvador Rebés Molina, del Grup d'Estudis Etnopoètics, per la seva banda, recupera, a partir de quaderns manuscrits i altres documents de l'arxiu privat de Jaquetti uns materials folklòrics recollits a partir de 1937 que l'autora va usar com a font d'inspiració per a la seva obra poètica o per motius d'estudi.

Finalment, Jonathan Roper, des de la Universitat de Tartu, proposa considerar el període comprès entre els vint i el trenta anys d'una persona com el més prolífic per conrear folklore. L'autor dona diversos exemples històrics que fonamenten la seva proposta, així com aparents excepcions i les implicacions que aquest fenomen pot tenir.

Les ressenyes incloses en aquest número ens acosten obres, escrites en espanyol, català i anglès, publicades ma-

contextually as artistic communication produced within small groups. Muñoz also examines the repertoire of professional oral narrators in terms of the genre system and the relationship that is established between the artist and the audience.

On the occasion of the 125th anniversary of the birth of Palmira Jaquetti Isant (1895-1963), the Year of Palmira Jaquetti was celebrated from March 2020 to May 2021. The current issue of the journal makes its own contribution to the event by including three articles that study various aspects of the production of this folklorist, poet, composer and teacher. Esther Navarro Justicia, a member of the Scientific Committee for the Year of Palmira Jaquetti, studies the author's relationship with the "Agrupació Excursionista Júpiter" hiking club to see the role that hiking played in Jaquetti's life and at that time. Carme Oriol Carazo from the Universitat Rovira i Virgili and curator of the Year of Palmira Jaquetti, joins the celebration with a study on the collection of folklore songs made by Palmira in the Aran Valley during the 1920s. Oriol's study includes the transcription in Occitan of eleven of these unpublished songs. For his part, Salvador Rebés Molina, from the Ethnopoetry Studies Group examines the manuscript notebooks and other documents in Jaquetti's private archive to reveal folklore materials collected in 1937 that she used as a source of inspiration for her poetry and her academic research.

Finally, Jonathan Roper, from the University of Tartu, contributes an article in which he proposes the period of between twenty and thirty years of age as the most prolific for cultivating folklore. The author gives several historical examples to support his proposal, as well as apparent exceptions, and looks at the implications that this phenomenon may have.

juritàriament l'any 2020, i que són una bona mostra de la vitalitat de la literatura popular quant a l'interès acadèmic. Així, s'analitzen en aquesta revista els volums següents: *El libro de los huertos en flor*, d'Ibn Asim Al-Garnati (2020); *Veus del passat*, de Joan Miralles i Montserrat (2020); *Dictionaries as Sources of Folklore Data*, volum coral editat per Jonathan Roper (2020), i dos volums de la Biblioteca de Cultura Popular Valeri Serra i Boldú (prèviament guardonats, doncs, amb el premi del mateix nom) com són *Una història de la literatura popular valenciana (1873-2019)*, de Vicent Vidal (2020), i *Adelaida Ferré i Gomis, folklorista: l'art de brodar rondalles*, de Laura Villalba Arasa (2019).

Aquest desè número es tanca amb la notícia de dos esdeveniments que s'han celebrat aquest mateix any i que han estat marcats, inevitablement, per les restriccions derivades de la pandèmia. D'una banda, la Jornada de la Càtedra Josep Anton Baixeras de Patrimoni Literari Català, dedicada a Palmira Jaquetti i Isant i celebrada de manera híbrida (presencialment i en línia) a Tarragona el mes de març de 2021, i que s'emmarca dins la celebració de l'Any Palmira Jaquetti ja esmentat. De l'altra, el congrés anual de la International Society for Contemporary Legend Research (ISCLR), Perspectives on Contemporary Legend, organitzat des de la Universitat Rovira i Virgili per Carme Oriol i Emili Samper, amb la col·laboració de Sílvia Veà, celebrat a l'estiu de 2021 íntegrament de manera virtual. En aquest sentit, tot i els avantatges que suposa la virtualitat en aquest tipus d'esdeveniments, esperem que, a poc a poc, es recuperi una certa normalitat i les properes trobades i congressos es puguin celebrar presencialment.

EMILI SAMPER PRUNERA
Universitat Rovira i Virgili

The reviews included in the present edition introduce us to works written in Spanish, Catalan and English and published in mostly during 2020 and which are an excellent demonstration of the vitality of popular literature as an area of academic interest. Thus, the journal contains reviews of the following volumes: *El libro de los huertos en flor* by Asim Ibn Al-Garnata (2020); *Veus del passat* by Joan Miralles i Montserrat (2020); *Dictionaries as Sources of Folklore Data* edited by Jonathan Roper (2020), and two volumes from the Biblioteca de Cultura Popular Valeri Serra i Boldú (previous winners, therefore, of the prize of the same name) namely, *Una història de la literatura popular valenciana (1873-2019)* by Vicente Vidal (2020) and *Adelaida Ferré i Gomis, folklorista: l'art de brodar rondalles* by Laura Villalba Arasa (2019).

This tenth issue closes with the news of two events that have been held this year and that have been marked, inevitably, by the restrictions arising from the pandemic. The first is the seminar organised by the Josep Anton Baixeras Chair for Catalan Literary Heritage, dedicated to Palmira Jaquetti i Isant and held face-to-face and online in Tarragona in March 2021. The second is the annual congress of the International Society for Contemporary Legend Research (ISCLR), Perspectives on Contemporary Legend, organized by Carme Oriol and Emili Samper from the Universitat Rovira i Virgili, in collaboration with Sílvia Veà and held online in the summer of 2021. Despite the advantages offered by holding this type of event online, we nevertheless look forward to the resumption of a certain degree of normality and hope that future meetings and conferences can be held in person.

EMILI SAMPER PRUNERA
Universitat Rovira i Virgili